

УДК 346.7:339.338(477)

ЩОДО ПОНЯТТЯ ТА ОСНОВНИХ ЗМІСТОВНИХ ЕЛЕМЕНТІВ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ МАЛОГО БІЗНЕСУ

Шевчук А.В.

Національний університет «Одеська юридична академія»

У статті надається аналіз важливішого сучасного питання для України як вдосконалення і розвиток існуючих засобів і методів державного регулювання стимулюючо-підтримуючого характеру для забезпечення ефективності і стабільності національної економіки. Центральне місце серед цих методів відводиться заходам державної підтримки, яка є комплексним інститутом господарського права. Таким чином, режим державної підтримки покликаний захистити економічні інтереси українських юридичних і фізичних осіб, а також держави в цілому на перехідному етапі становлення і розвитку ринкових відносин в Україні.

Ключові слова: державна підтримка, малі підприємці, засоби і форми державної підтримки, державне регулювання, державна політика.

Постановка проблеми. Розвиток і зміна правового статусу суб'єктів господарювання в Україні за попередні роки з особливою гостротою поставив питання про роль і місце держави в економічних процесах, зокрема в регулюванні та підтримці суб'єктів господарювання, господарсько-правовому забезпеченні державної підтримки суб'єктів господарювання, у тому числі малих підприємств.

В першу чергу вбачається, що на практиці є деякі недоліки щодо впровадження даних механізмів. Суб'єкти господарювання в умовах другої хвилі економічної кризи, як ніколи потребують підтримки та стимулювання зі сторони держави. Євроінтеграційні та глобалізаційні процеси, які відбуваються в нашій державі, впрова-

джують нові форми підтримки, але в більшості випадків відбувається вдосконалення вже установлених форм державної підтримки суб'єктів господарювання – малих підприємств.

Саме малі підприємці в силу свого незначного фінансового стану потребують державної підтримки у разі необхідності та запровадженні нових механізмів й умов господарювання, більш спрощених, чітких і прозорих. Вищезазначене обумовлює актуальність наукового дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми, пов'язані з державною підтримкою суб'єктів господарювання досліджували вчені-юристи, зокрема: О. А. Ашурков, А. Г. Бобкова, В. М. Гайворонський, В. В. Добровольська, О. П. Загнітко, Д. В. Задохайло, Г. Л. Знаменський,

В. К. Мамутов, О. П. Подцерковний, Н. О. Саниахметова, В. С. Хахулін, О. О. Чувпило та ін. Проте дані дослідження проведені здебільшого в рамках розгляду державного регулюючого впливу на господарські відносини загалом. Комплексний аналіз окремих аспектів державної підтримки суб'єктів господарювання на дисертаційному рівні проводили такі вчені як: Д. В. Лічак, Г. М. Колісник та І. В. Сіра.

Однак, незважаючи на значну кількість досліджень питань державної підтримки, науковий пошук поняття, видів і засобів державної підтримки суб'єктів господарювання – малих підприємств не втрачає своєї актуальності, враховуючи стрімкий розвиток економічних відносин та умов ведення бізнесу, які вимагають адекватної реакції з боку держави, в тому числі щодо державної підтримки.

Постановка завдання. Метою статті є визначення поняття, ознак і сутності державної підтримки суб'єктів господарювання, у тому числі малих підприємств з урахуванням норм чинного законодавства.

Основний матеріал. Державна підтримка суб'єктів господарювання представляє собою певний інститут господарського права, нормативним підґрунтям якого є норми Господарського кодексу України [1] (надалі – ГК України) та інших нормативно-правових актів різної юридичної сили. Зазначений інститут пов'язаний із управлінською діяльністю держави та йому притаманні ознаки зазначеного поняття як регулюючого державного впливу.

У літературі жваво обговорюється така правова категорія, як державне управління. Так, на думку Г. Атаманчука, «механізм управління – це складова частина системи управління, що забезпечує вплив на фактори, від стану яких залежить результат діяльності управлінського об'єкта» [2, с. 34]. У словнику-довіднику «Державне управління» В. Князев та В. Бакуменко дають більш повне визначення механізму державного управління як «практичних заходів, засобів, важелів, стимулів, за допомогою яких органи державної влади впливають на суспільство, виробництво, будь-яку соціальну систему з метою досягнення поставлених цілей» [3, с. 135]. Представляється, що мале підприємництво саме й є тією соціальною сферою, яка потребує підтримки з боку держави різного характеру, а звідси й різних видів.

Доречною є думка І. М. Ямкової, яка зазначає, що «держава використовує безліч форм та механізмів для безпосереднього та опосередкованого впливу на підприємницьку діяльність громадян, в яких проявляються різноманітні аспекти державного впливу на неї» [4, с. 1068]. З. С. Варналій вважає, що «головними формами розв'язання цієї суперечності суб'єктів господарювання є: державна підтримка, інтеграційна підтримка, самоорганізація та кооперування суб'єктів господарювання, міжнародна фінансова і технічна допомога» [5, с. 88].

На думку автора, провідною серед вищезазначених форм є державна підтримка суб'єктів господарювання малого підприємництва. Передусім тому, що без налагодження необхідного рівня співпраці підприємств з органами державної

влади, без відповідної зацікавленої участі держави у створенні належних умов для існування та розвитку суб'єктів господарювання – бізнес не зможе виконувати своєї суттєвої економічної та соціально-політичної ролі. З іншого боку держава зацікавлена в належній і постійній діяльності підприємців, так як саме цей чинник сприяє ефективності економіки в країні. Адже, як слушно зазначається у літературі, саме «мале підприємництво є основою економіки країни, воно сприяє зростанню матеріального потенціалу суспільства, створює нові умови для працевлаштування людей та здійснює різноманітні таланти громадян» [6, с. 14].

Держава здійснює державну підтримку, у тому числі й суб'єктів малого та середнього бізнесу, через відповідні форми (заходи), які різняться за своїм характером, часом застосування, суб'єктно-об'єктним складом, тощо. У літературі слушно зазначається, що основними формами державної підтримки «суб'єктів економічної діяльності, у тому числі малого бізнесу, є: пряме бюджетне фінансування підприємств з боку державного та місцевих бюджетів; податкові пільги; часткове покриття державою відсотків за кредитами та покриття інших фінансових витрат; державні гарантії за кредитами; обов'язкове державне страхування комерційних ризиків; пільгові тарифи на товари та послуги, що надаються державою або державним підприємством; списання заборгованості з податків і податкових зборів, які підприємство не в змозі покрити самостійно» [7, див. сн. 5, с. 110]. З наведеного представляється, що перш за все, державна підтримка має фінансовий характер через практичне впровадження зазначених заходів. Крім того, фінансовий характер державної підтримки пов'язаний із виявленням та попередженням неплатоспроможності суб'єкта, яка може привести до його банкрутства та зникнення як суб'єкта господарювання. Так, О.В. Булан вважає, що «держава, з метою усунення неспроможності ринку, може застосовувати різноманітні інструменти державної підтримки економіки, такі як податкові пільги, бюджетне фінансування, державні гарантії, митно-тарифне регулювання, інвестиції в інфраструктуру, надання кредитів за пільговими ставками тощо» [8, с. 150].

Деякі автори пов'язують державну підтримку із контролюючою функцією держави. Так, на необхідність визначення поняття державної підтримки та встановлення її елементів вказує і Д. В. Лічак, яка зазначає, що таке визначення є «найважливішою умовою для ефективного контролю з боку уповноважених органів за її наданням з ціллю перевірки її ефективності та впливу на конкуренцію. Даний науковець також вказує, що важливість надання визначення державній підтримці підтверджується і досвідом ЄС та СОТ, нормативні документи яких не мають чіткого визначення «державної підтримки», «державної допомоги» та «субсидій», але численна судова практика підтверджує необхідність надання такого визначення та намагається надати його, розглядаючи широке коло справ з цього приводу» [9, с. 19].

Натомість існує різне бачення поняття державної підтримки суб'єктів господарювання висловлюються в літературі. Так, А. М. Селіванов

вважає, що державна підтримка «функціонування суб'єктів господарювання – це комплекс підходів, напрямів і заходів, які визначають необхідні дії у сфері юридичного, економічного, організаційного, інформаційного та іншого забезпечення діяльності суб'єктів господарювання» [10, с. 108]. І. М. Титарчук розглядаючи державну підтримку сільського господарства, визначає її як «комплекс законодавчо та організаційно визначених довгострокових бюджетних заходів, що об'єктивно необхідні для формування сприятливого конкурентного середовища розвитку галузі з метою гарантування продовольчої безпеки» [11, с. 6]. Недоліком даного підходу є зосередження уваги на виключно фінансовій природі державної підтримки, не зважаючи на інші її прояви.

Іншої думки притримується Сафонов І. П., який також досліджував питання державної підтримки сільського господарства, він стверджує, що під державною підтримкою слід розуміти «законодавчо закріплені економіко-фінансові, організаційні, правові механізми, завдяки яким аграрним товаровиробникам надається державою необхідна фінансова допомога в особі компетентних органів з метою стимулювання виробництва сільськогосподарської продукції, розвитку аграрного ринку й забезпечення продовольчої безпеки населення» [12, с. 5]. Схожий підхід, без розмежування різних форм державного сприяння, визначаючи поняття державної підтримки малого та середнього бізнесу, наводить Т. І. Галан, який пропонує визначити державну підтримку як «систему інструментів прямого і непрямого впливу держави на розвиток малого та середнього бізнесу з метою створення сприятливих умов для нарощування його суб'єктами конкурентних переваг та подолання об'єктивних бар'єрів, що зумовлені їхнім розміром» [13, с. 7].

Практично аналогічний підхід висловлюється і іншими вченими, які в межах дослідження державної підтримки малого підприємництва визначають її як «комплекс заходів, спрямованих на розвиток підприємницької діяльності, що передбачає свідоме формування державними структурами фінансових, правових, інформаційних, економічних та організаційних умов становлення і розвитку малого підприємництва» [14, с. 8].

Найбільш комплексне трактування даного поняття представлено в редакції З. С. Варналя: «Під державною підтримкою слід розуміти, з одного боку, державне регулювання цього сектора економіки, яке передбачає в першу чергу свідоме формування державними структурами правових, економічних та організаційних умов становлення та розвитку малого підприємництва, а з іншого боку, – створення стимулів, використання матеріальних і фінансових ресурсів, які залучаються у сферу малого підприємництва на пільгових засадах або безоплатно» [15, див. сн. 5]. Представляється, що зазначене поняття містить важливий чинник державної підтримки – суб'єктний склад. Як правило, таку підтримку отримують суб'єкти малого підприємництва, до яких відносяться як фізичні, так й юридичні особи. У літературі зазначається, що «малі підприємства швидко реагують на всі зміни у бізнес-середовищі. Малі підприємства значно сприяють соціальному і регіональному розвитку через те,

що вони є прикладом ініціативності та дієвості. За даними Конференції Об'єднаних Націй із торгівлі та розвитку (ЮНКТАД), у більшості країн світу питома вага суб'єктів малого та середнього підприємництва у загальній кількості суб'єктів підприємництва досягає 90%, а іноді перевищує 95%. Так, у країнах ЄС суб'єкти малого та середнього підприємництва становлять 99,8%, у США – понад 90%, в Японії – 99%» [16, с. 22]. Тобто у зарубіжних країнах майже 90% становлять саме суб'єкти малого бізнесу, які є основою економіки зазначених країн, критерії яких встановлені нормами чинного законодавства та відносно яких застосовуються різноманітні заходи (форми) державної підтримки.

В результаті аналізу запропонованих підходів щодо поняття державної підтримки суб'єктів господарювання, окреслених ознак цього господарсько-правового інституту, доцільно погодитись з позицією Д. В. Лічак, яка наводить власне визначення державної підтримки. Вчена доцільно зазначає, що державну підтримку суб'єктів господарювання варто визначити як сукупність економічних, організаційних та правових механізмів, завдяки яким суб'єктам господарювання надається державою через інфраструктуру підтримки суб'єктів господарювання необхідне сприяння правового, фінансового, організаційного, інформаційного та матеріально-технічного характеру з метою створення умов для формування і розвитку суб'єктів господарювання у різних галузях економіки [17, с. 34]. З наведеного можливо визначити системний характер державної підтримки та її зміст у вигляді різноманітних заходів, а також суб'єктний склад – того, хто її надає та одержувачів – суб'єктів малого бізнесу.

Зазначене визначення поняття «підтримка підприємництва» є більш широким, аніж попередні визначення, оскільки воно включає в себе не тільки «непряму підтримку розвитку сектора малого підприємництва, але й урахує заходи прямої допомоги» [18, с. 80]. Тут йдеться про диференціацію заходів державної підтримки в залежності від умов і порядку їх надання і потреб суб'єктів господарювання, так як саме заходи непрямої підтримки реалізуються через їх волевиявлення.

Державна підтримка, як правило, пов'язана і реалізується через політичну ситуацію в державі, тобто є її окремим напрямком у вигляді політики. У випадку відсутності виваженої цілеспрямованої державної політики підтримки суб'єктів господарювання – малих підприємців виникає слабка життєздатність суб'єктів господарювання, в результаті чого з'являється і поглиблюється основна суперечність суб'єктів господарювання – між об'єктивно високою економічною і соціально-політичною значущістю суб'єктів господарювання та іноді їх слабкою життєздатністю, особливо, коли мова йде про малі підприємства-початківці.

Політичну складову державної підтримки можливо розглядати через програмні документи економічного змісту, які приймаються законодавчим актом на певний строк. Таким чином, важливим чинником державної підтримки є її програмно-плановий характер, який дозволяє її чітко впровадження на підставі і з урахуванням потреб сьогодення та сучасної економічної ситуації в сфе-

рі господарювання. В першу чергу для здійснення підтримки сектору господарювання має бути розроблена, так звана програма державної підтримки, тобто на рівні законодавства – державна політика підтримки суб'єктів господарювання. Втілюється вона через вертикаль органів державної влади, які безпосередньо здійснюють функцію управління та регулювання в межах своєї компетенції. Слушною є думка в літературі щодо програмного регулювання економічного і соціального розвитку як форми державного регулювання економічних процесів, що являє собою організуючий і спрямовуючий державно-правовий вплив на економіку з визначенням цілей та пріоритетів її розвитку [19, с. 4]. Саме державна підтримка суб'єктів господарювання на підставі програмно-нормативного документа потребує визначення певних цілей, форм і видів.

Суб'єктний склад державної підтримки малого бізнесу характеризується наявністю спеціально уповноважених державних органів або органів місцевого самоврядування, а з іншого боку – різноманітними суб'єктами господарювання, які є її одержувачами. Надання фінансової державної підтримки здійснюється як державними, так і недержавними органами, а саме – спеціально уповноваженим органом у сфері розвитку малого та середнього підприємництва, іншими органами виконавчої влади, Верховною Радою Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування, Українським фондом підтримки підприємництва й іншими загальнодержавними фондами, регіональними та місцевими фондами підтримки підприємництва. Так, за ст. 9 Закону України «Про державну підтримку кінематографії в Україні» містить положення що з метою ефективного розпорядження коштами державної підтримки кінематографії у формах, передбачених статтею 7 цього Закону, Кабінетом Міністрів України в установленому ним порядку утворюється Рада з державної підтримки кінематографії у складі дев'яти осіб, члени якої призначаються строком на два роки [20].

Змістом державної підтримки фінансового характеру малого бізнесу, як вже зазначалось, є сукупність відповідних засобів (видів), умови і порядок застосування яких визначають норми чинного законодавства та які є предметом дослідження у фаховій літературі. Так, в Законі України «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» визначається, державна підтримка суб'єктів малого і середнього підприємництва та об'єктів інфраструктури підтримки малого і середнього підприємництва включає фінансову, інформаційну, консультаційну підтримку, у тому числі підтримку у сфері інновацій, науки і промислового виробництва, підтримку суб'єктів малого і середнього підприємництва, що провадять експортну діяльність, підтримку у сфері підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації управлінських кадрів та кадрів ведення бізнесу. Також, даним законом встановлюється фінансова, інформаційна, консультаційна, сфері інновацій, науки та промислового виробництва, суб'єктів що провадять експортну діяльність, у сфері підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації управлінських кадрів та кадрів ведення бізнесу [21].

У літературі засобами державної фінансової підтримки В. М. Гриньова та М. М. Новікова називають дотації, субсидії та субвенції, надання позик, фінансової підтримки загальнодержавних фондів і регіональних фінансових інститутів, надання допомоги підприємцям у формі стартового капіталу, лібералізація процедур надання позик, стимулювання комерційних банків (інших кредитних установ) на фінансування підприємництва, запровадження системи гарантованих цільових позик під підприємницькі проекти тощо [22, с. 154]. О. Г. Кошелева визначає, що основними видами фінансової державної підтримки є: 1) часткова компенсація відсоткових ставок за кредитами, що надаються на реалізацію проектів суб'єктів малого та середнього підприємництва; 2) часткова компенсація лізингових, факторингових платежів і платежів за користування гарантіями; 3) надання гарантії та поруки за кредитами суб'єктів малого та середнього підприємництва; 4) надання кредитів, у тому числі мікрокредитів, для започаткування й ведення власної справи; 5) надання позик на придбання й упровадження нових технологій; 6) компенсація видатків на розвиток кооперації між суб'єктами малого та середнього підприємництва й великими підприємствами; 7) фінансова підтримка впровадження енергозберігаючих та екологічно чистих технологій; 8) інші види не забороненої законодавством фінансової державної підтримки. Фінансова підтримка може бути надана на зворотній або безповоротній основі. Фінансова підтримка на зворотній основі – це безвідсоткові прямі інвестиції суб'єктами малого підприємництва в безготівковій формі на впровадження бізнес-проектів [23, с. 15]. На думку автора державна підтримка фінансового характеру може бути надана через будь-які фінансово-банківські операції, у тому числі й шляхом інвестиційно-кредитних механізмів на пільгових та довгострокових засадах.

Протягом останніх років на урядовому рівні приділяється значна увага побудові системи державної підтримки малого підприємництва. Про це свідчать прийняті останнім часом законодавчі та нормативно правові акти. В останні роки було чимало зроблено для розвитку малого бізнесу Державним комітетом України з питань регуляторної політики та підприємництва, міністерствами та відомствами, зокрема: врегульовано процедуру державної реєстрації; введено спрощену систему оподаткування та звітності суб'єктів малого підприємництва та упорядковано систему перевірок фінансово господарської діяльності [24, с. 85].

Таким чином, до державної підтримки нефінансового характеру можливо віднести введення спрощеної системи оподаткування, чіткий механізм перевірок суб'єктів господарювання, спрощений і прозорий порядок видачі та анулювання дозвільних документів, тощо.

Важливим видом удосконалення існуючих видів державної підтримки, у тому числі й малого бізнесу, є їх запозичення, з урахуванням особливостей вітчизняного господарювання, з досвіду ЄС. Так, Д.В. Черніков, в своїй праці зазначає, що в контексті розвитку економічного співробітництва України з Європейським Союзом, підготовки до виконання зобов'язань в рамках майбутньої Уго-

ди про асоціацію важливою є адаптація економіки України до функціонування в рамках європейських правил та принципів державної допомоги. Незастосування такої допомоги наперед ставитиме вітчизняні підприємства у нерівні конкурентні умови порівняно з конкурентами з країн ЄС, натомість модернізація системи державної підтримки суб'єктів господарювання є необхідною в контексті завдань структурних реформ та активізації розвитку економіки. Правила державної допомоги ЄС спрямовані на урівноваження позитивних наслідків вибіркової державної підтримки, завдяки якій суб'єкти господарювання одержують переваги, – а саме сприяння розвитку певних видів діяльності, територіям з низьким рівнем розвитку, окремим проектам, які становлять спільний інтерес, та збереженню культурної спадщини, – з негативними наслідками цієї підтримки, що полягають у спотворенні умов конкуренції. Цільовий характер підтримки визначається в тому, що державна допомога повинна бути спрямована на виконання чітко визначених завдань, проблем соціально-економічного розвитку, які обґрунтовано неможливо вирішити без одержання державної допомоги. Державна допомога повинна бути спрямована на створення нових виробничих потужностей, нових робочих місць, технологій [25, с. 13]. Представляється, що пріоритетним напрямком державної підтримки в країнах ЄС є їх цілеспрямованість, вибірковість та, як наслідок, підвищення рівня соціально-економічного розвитку і відновлення конкуренції. Всі зазначені положення є важливими для суб'єктів малого бізнесу, адже сприяють покращенню їх діяльності і платоспроможності.

Таким чином, можливо зробити наступні **висновки**:

– державна підтримка малого бізнесу – це засіб державного регулювання, зміст і порядок надання якої визначається нормами чинного за-

конодавства та яка опосередковує певний самостійний вид організаційно-господарських відносин, які є виразом її суб'єктного складу, а саме: органи державної влади і місцевого самоврядування, які є особами, що приймають рішення про її надання та одержувачі – суб'єкти господарювання, у тому числі й малі і середні підприємці;

– суб'єкти малого бізнесу потребують державної підтримки в силу існуючих об'єктивних причин, а саме: незначний розмір фінансових ресурсів, непривабливість для іноземних інвесторів як партнерів (контрагентів), можливість укладання короткотермінових контрактів, тощо.

– змістом державної підтримки малого бізнесу є невичерпний перелік форм і засобів організаційного, фінансового, технічного, інформаційного та іншого характеру, який встановлюється нормами чинного законодавства та надається за рахунок державних коштів і зазначений перелік носить системний характер;

– правова природа державної підтримки малого бізнесу це сукупність норм загального і спеціального законодавства, але видається за необхідним їх впровадження на підставі програмних нормативно-правових актів, які також містять засади щодо планування реалізації засобів державної підтримки;

– основною метою державної підтримки суб'єктів господарювання малого підприємництва є створення належних умов для позитивних структурно-економічних змін в Україні; сприяння виникненню і розвитку суб'єктів господарювання, їх становлення як провідної сили в подоланні негативних процесів в економіці та забезпечення сталого позитивного розвитку суспільства; підтримка вітчизняних виробників та формування умов для забезпечення зайнятості населення України, створення нових робочих місць, запобігання безробіттю, тощо.

Список літератури:

1. Господарський кодекс України: Закон України від 16 січня 2003 р. № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 19-20. – Ст. 144.
2. Атаманчук Г. В. Теория государственного управления: Курс лекций. – М.: Юрид. лит., 1997. – 400 с.
3. Державне управління: Словник-довідник / За заг. ред. В. М. Князева, В. Д. Бакуменка. – К.: Вид-во УАДУ, 2002. – 228 с.
4. Ямкова І. М. До питання про засоби державного регулювання господарської діяльності громадян в Україні / І. М. Ямкова // Форум права. – 2011. – № 2. – С. 106-107.
5. Варналій З. С. Мале підприємництво: основи теорії і практики / З. С. Варналій. – К.: Т-во «Знання», 2001. – 277 с.
6. Кміть В. М., Падура А. В. Державна підтримка суб'єктів малого підприємництва / В. М. Кміть, А. В. Падура // Науковий вісник Ужгородського національного університету. – 2016. – Випуск 7, частина 2. – С. 14-17. Сн. 5.
7. Булан О. Тенденції зміни підходів до державної підтримки економіки у країнах Європи та уроки для України / О. Булан // Світ фінансів. – 2009. – № 2. – С. 149-154.
8. Лічак Д. В. Господарсько-правове забезпечення непрямої державної підтримки суб'єктів господарювання: дис. канд. юрид. наук: 12.00.04 / Діна Володимирівна Лічак. – О. – 2011. – 220 с.
9. Мале підприємництво в Україні (проблеми державної підтримки): Зб. наук. праць. права і підприємництва АпрН України, 1999. – 108 с.
10. Титарчук І. М. Державна підтримка сільського господарства в умовах трансформації економіки АПК: автореф. дис. канд. юрид. наук: 08.07.02 / І. М. Титарчук. – К., 2006. – 20 с.
11. Сафонов І. П. Правова регламентація державної підтримки аграрних товаровиробників: автореф. дис. канд. юрид. наук: 12.00.06 / І. П. Сафонов. – Х., 2007. – 20 с.
12. Галан Н. І. Система державної підтримки малого та середнього бізнесу в розвинутих країнах: автореф. дис. канд. юрид. наук: 08.05.01 / Н. І. Галан. – К., 2006. – 21 с.
13. Колісник Г. М. Державна підтримка розвитку малого підприємництва в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 08.00.03 / Г. М. Колісник; Львів; Львівський нац. ун-т ім. І. Франка. – Л., 2007. – 20 с.
14. Див. сн. 5.

16. Ольвінська Ю. О. Особливості державного регулювання малого підприємництва в країнах світу / Ю. О. Ольвінська // Державне управління: удосконалення та розвиток: наукове видання Академії муніципального управління. – 2015. – № 2. – С. 33-38.
17. Див. сн. 9.
18. Остапенко Н. В. Економічна сутність підтримки розвитку малого підприємництва / Н. В. Остапенко // Інноваційна економіка. – 2012. – № 3(29). – С. 80-85.
19. Поповська І. П. Правові основи програмного регулювання господарської діяльності в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.04 – господарське право; господарсько-процесуальне право / І. П. Поповська. – О., 2010. – 20 с.
20. Про державну підтримку кінематографії в Україні: Закон України від 23 березня 2017 № 1977-VIII // Голос України від 25.04.2017. – № 75.
21. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні від 22 березень 2012 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2012. – № 4618-VI. – Ст. 15.
22. Державне регулювання економіки: [підручник] / В. М. Гриньова, М. М. Новікова. – К.: Естапада, 2008. – 398 с.
23. Кошелева О. Г. Фінансово-кредитна складова інфраструктури підтримки малого та середнього підприємництва в Україні / О. Г. Кошелева // Фінансова система України. – 2012. – № 19. – С. 15-19.
24. Tsehelyk, H.H. (2013), «State support for small business development in Ukraine», *Visnyk Khmel'nyts'koho natsional'noho universytetu. Ekonomichni nauky*, vol. 1, pp. 84-89.
25. Черніков Д. О. Модернізація системи державної підтримки суб'єктів господарювання в Україні / Д. О. Черніков – К.: НІСД, 2013. – С. 13, 18.

Шевчук А.В.

Национальный университет «Одесская юридическая академия»

ОТНОСИТЕЛЬНО ПОНЯТИЯ И ОСНОВНЫХ СОДЕРЖАТЕЛЬНЫХ ЭЛЕМЕНТОВ ГОСУДАРСТВЕННОЙ ПОДДЕРЖКИ МАЛОГО БИЗНЕСА

Аннотация

В статье дается анализ важного современного вопроса для Украины – это совершенствование и развитие существующих средств и методов государственного регулирования стимулирующе-поддерживающего характера для обеспечения эффективности и стабильности национальной экономики. Центральное место среди этих методов отводится мерам государственной поддержки, которая является комплексным институтом права. Таким образом, режим государственной поддержки призван защитить экономические интересы украинских юридических и физических лиц, а также государства в целом на переходном этапе становления и развития рыночных отношений в Украине.

Ключевые слова: государственная поддержка, малые предприниматели, средства и формы государственной поддержки, государственное регулирование, государственная политика.

Shevchuk A.V.

National University «Odessa Law Academy»

CONCERNING THE CONCEPT AND MAIN CONTENT ELEMENTS OF STATE SUPPORT OF SMALL BUSINESS

Summary

The article provides an analysis of a more important modern issue for Ukraine as the improvement and development of existing means and methods of state regulation of stimulating and supporting character for ensuring the efficiency and stability of the national economy. The central place among these methods is given to measures of state support, which is a complex institute of economic law. Thus, the state support regime is designed to protect the economic interests of Ukrainian legal and natural persons as well as the state as a whole at the transitional stage of the formation and development of market relations in Ukraine.

Keywords: state support, small businessmen, means and forms of state support, state regulation, state policy.